

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2004. szeptember 23. *

A C-414/02. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában,

amelyet a Verwaltungsgerichtshof (Ausztria) a Bírósághoz 2002. november 19-én érkezett, 2002. november 6-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Spedition Ulustrans, Uluslararası Nakliyat ve Tic. A.S. Istanbul**

és

a **Finanzlandesdirektion für Oberösterreich**

* Az eljárás nyelve: német.

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, C. Gulmann, J.-P. Puissochet (előadó),
R. Schintgen és F. Macken bírák

főtanácsnok: A. Tizzano,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett írásbeli észrevételeket:

- a Finanzlandesdirektion für Oberösterreich képviselőjében F. Brenneis, meghatalmazotti minőségben,
- az osztrák kormány képviselőjében H. Dossi, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében J.-C. Schieferer, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2004. május 6-i tárgyaláson történt meghallgatását követően

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o., a továbbiakban: Vámkódex) 202. cikke (3) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

- 2 A kérdés a Spedition Ulustrans, Uluslararası Nakliyat ve Tic. A.Ş. Istanbul társaság (a továbbiakban: Spedition Ulustrans) és a Finanzlandesdirektion für Oberösterreich (felső-ausztriai tartományi adóigazgatóság, a továbbiakban: Finanzlandesdirektion) közti jogvitában merült fel, aminek a Közösség területére történt szabálytalan árubehozattal keletkezett vámtartozás megfizetése a tárgya.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

- 3 A Vámkódex 201. cikke szerint:

„(1) A behozatalkor vámtartozás keletkezik:

- a) behozatalivám-köteles áru szabad forgalomba bocsátásakor; vagy

b) ilyen árunak a behozatali vámok alóli részleges mentesség melletti ideiglenes behozatali eljárás alá helyezésekor.

(2) A vámtartozás a szóban forgó vámáru-nyilatkozat elfogadásának időpontjában keletkezik.

(3) Az adós a nyilatkozattevő. Közvetett képviselő esetén az a személy, akinek nevében a vámáru-nyilatkozatot tették, szintén adósnak minősül.

Ha az (1) bekezdésben említett valamelyik eljárás vonatkozásában olyan adatok alapján készítenek vámáru-nyilatkozatot, amelyek a jogszerűen felszámítható vámok egy része vagy teljes egésze beszedésének elmulasztásához vezetnek, az a személy, aki a vámáru-nyilatkozat elkészítéséhez szükséges adatokat szolgáltatotta, és tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy az adatok valótlanok, szintén adósnak tekinthető a hatályban lévő nemzeti rendelkezéseknek megfelelően.”

4 A Vámkódex 202. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A behozatalkor vámtartozás keletkezik:

a) a behozatalivám-köteles árunak a Közösség vámterületére történő jogellenes bejuttatásakor, vagy

- b) a vámszabad területen vagy vámszabad raktárban elhelyezett ilyen árunak a vámterület más részére történő jogellenes bejuttatásakor.

E cikk alkalmazásában jogellenes bejuttatás a 38–41. cikk és a 177. cikk második francia bekezdése rendelkezéseinek megsértésével történő bejuttatás.

(2) A vámtartozás az áru jogellenes bejuttatásakor keletkezik.

(3) Adós:

- az a személy, aki az ilyen árut jogellenesen bejuttatta,

- bármely személy, aki részt vett az áru jogellenes bejuttatásában, és tudomása volt vagy tudomása kellett legyen arról, hogy a bejuttatás jogellenes, és

- bármely személy, aki a szóban forgó árut megszerezte vagy birtokában tartotta, és az áru megszerzésekor vagy átvételekor tudomása volt, vagy tudomása kellett legyen arról, hogy azokat jogellenesen juttatták be.”

5 A Vámkódex 203. cikke szerint:

„(1) A behozatalakor vámtartozás keletkezik:

— a behozatalivám-köteles áru vámfelügyelet alóli jogellenes elvonása esetén.

(2) A vámtartozás az áru vámfelügyelet alóli jogellenes elvonásakor keletkezik.

(3) Adós:

— az a személy, aki az árut elvonta a vámfelügyelet alól,

— bármely személy, aki részt vett az előbb említett elvonásban, és tudomása volt, vagy tudomása kellett legyen arról, hogy az árut elvonják a vámfelügyelet alól,

— bármely személy, aki a szóban forgó árut megszerezte vagy birtokában tartotta, és az áru megszerzésekor vagy átvételekor tudomása volt, vagy tudomása kellett legyen arról, hogy azt elvonták a vámfelügyelet alól, és

— adott esetben, az áru átmeneti megőrzéséből vagy az adott vámeljárással alkalmazásából származó kötelezettségek teljesítésére kötelezett személy.”

6 A Vámkódex 213. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ha több személy felel egy vámtartozás megfizetéséért, egyetemlegesen felelősek az ilyen tartozásért.”

7 A Vámkódex 221. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A könyvelésbe vételt követően a vámösszeget a megfelelő eljárások szerint közölni kell az adóssal.”

A nemzeti szabályozás

8 A Zollrechts-Durführungsgesetz (vámjogi végrehajtási törvény, BGBl. 1994/659., a továbbiakban: ZollR-DG) 79. §-ának (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az a vámtartozás, ami egy vállalkozó munkavállalóját vagy megbízottját azért terheli, mert a munkáltatója, illetve megbízója ügyeinek vitele során vámjogi

kötelezettséget szeptett meg, keletkezése időpontjától kezdve a munkáltatót, illetve a megbízót is terheli, ha e vállalkozót más rendelkezés alapján ugyanabban az ügyben még nem terheli vámtartozás.”

Az alapügy és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 9 1996. december 5-én a Spedition Ulustrans munkavállalója a Közösség vámterületére hozott négy textilanyagok felcsavarására szolgáló gépet. A Spedition Ulustrans nevén nyilvántartott tehergépkocsit vezetve úgy haladt át Svájcból jövet a höchsti (Ausztria) vámhivatalnál, hogy elmulasztotta a szállított árukra vonatkozó jogszabályokban előírt vám elé állítást.
- 10 A Vámkódex 221. cikkének (1) bekezdése alapján hozott 1996. december 11-i határozatában a Hauptzollamt Feldkirch (feldkirchi vámhivatal, a továbbiakban: Hauptzollamt) közölte a munkavállalóval a szabálytalanul behozott árukat terhelő közteher összegét, amit 770 684 ATS-ben állapított meg (ebből 83 770 ATS volt a vám, és 686 914 ATS az importot terhelő forgalmi adó).
- 11 2000. április 27-i jogerős határozatában a Finanzlandesdirektion megállapította, hogy az áruk szabálytalan behozatala alapján a Vámkódex 202. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint a gépkocsi vezetőjét terhelő vámtartozás keletkezett a Hauptzollamt által megállapított összegben.

- 12 A Vámkódex 202. cikke (1) bekezdésének a) pontja, valamint a ZollR-DG 79. §-nak (2) bekezdése alapján hozott 1997. február 27-i határozatában a Hauptzollamt a Spedition Ulustransszal, mint munkavállalója adóstársával szintén közölte az őt terhelő közteher összegét.
- 13 A Spedition Ulustrans jogorvoslattal élt e határozat ellen. Jogorvoslati kérelmét, mint megalapozatlant, 1997. szeptember 11-én elutasították. Ekkor a Finanzlandesdirektion negyedik fellebbezési tanácsához fordult jogorvoslati kérelemmel, amit 2000. november 21-én szintén elutasítottak. A Finanzlandesdirektion megállapította, hogy az elsőfokon eljáró Hauptzollamt a ZollR-DG 79. §-ának (2) bekezdése alapján jogosan intézett fizetési felszólítást a gépkocsivezető mellett a Spedition Ulustranshoz, mint egyetemleges adóstárshoz, mivel munkáltatóként köteles gondoskodni arról, hogy gépkocsivezető munkavállalói betartsák az áruk nemzetközi fuvarozásához kapcsolódó különös követelményeket.
- 14 A Spedition Ulustrans ekkor a Verwaltungsgerichtshofhoz fordult azzal érvelve, hogy csak annyiban tekinthető a vámtartozás adósának, amennyiben közrehatott a gépkocsivezető hibájában.
- 15 A kérdést feltevő bíróság két észrevételt tesz.
- 16 Először is jelzi, hogy a jogtudomány nem egységes az adós fogalmának értelmezésével kapcsolatban. Egyes szerzők szerint a ZollR-DG 79. §-ának (2) bekezdése nincs összhangban a Vámkódex 202. cikke (3) bekezdésének második francia bekezdésével, mert az ez utóbbi rendelkezésben megállapított szubjektív feltételeket figyelmen kívül hagyva olyan szélesre tágítja az adós fogalmát, hogy

minden olyan munkavállalót és megbízott munkáltatóját, illetve megbízóját belefoglalja, amelyik megsértette a vámjogszabályokat. A kérdést feltevő bíróság hozzáteszi, hogy más szerzők szerint az adós fogalma az áru szabálytalan bejuttatása esetén attól függ, hogyan értelmezzük a Vámkódex 202. cikke (3) bekezdésének első francia bekezdésében szereplő „az a személy, aki az ilyen árut jogellenesen bejuttatta” fordulatot. Ez a személy, legalábbis közvetve, mindig a vállalkozó lesz, hiszen jogi értelemben ő a szállított áru birtokosa (Besitzer), míg a gépkocsivezető csak bíráló (Inhaber). E második értelmezés szerint a ZollR-DG 79. §-ának (2) bekezdése nem mond ellent a Vámkódex 202. cikke (3) bekezdése második francia bekezdésének, egyszerűen csak fölösleges az első francia bekezdés miatt.

- 17 Másrészt, fejti ki a kérdést feltevő bíróság, a Spedition Ulustrans szerint a ZollR-DG 79. §-ának (2) bekezdése „felelősségi szabály”. Az alapügy felperese szerint a nemzeti jogalkotó szabadon alkothat ilyen szabályokat, anélkül hogy ebben a közösségi jog korlátozná.
- 18 A Verwaltungsgerichtshof ezen a körülmények között döntött úgy, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést intézi a Bírósághoz:

„A Vámkódex 202. cikkének (3) bekezdésére tekintettel jogellenes, és így a közösségi joggal ellentétes-e az adós fogalmának a kiterjesztése a [ZollR-DG] 79. §-ának (2) bekezdésében (amely szerint az a vámtartozás, ami egy vállalkozó munkavállalóját vagy megbízottját azért terheli, mert a munkáltatója, illetve megbízója ügyeinek vitele során vámjogi kötelezettséget szegett meg, keletkezése időpontjától kezdve a munkáltatót, illetve a megbízót is terheli)?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

A Bíróság elé terjesztett észrevételek

- 19 A Finanzlandesdirektion szerint a Vámkódex minden olyan lehetőséget megad a vámhatóságoknak, amit a „hatályos rendelkezések”, ideértve a nemzeti jogszabályokat is, biztosítanak a vámtartozás behajtásához. A Vámkódex 201. és ezt követő cikkei tehát az adós fogalmát csak minimális mértékben harmonizálják, és nem akadályozzák meg, hogy a tagállamok más rendelkezéseket fogadjanak el, mint például a ZollR-DG 79. §-a (2) bekezdése a tartozásnak a munkáltatótól történő behajtása érdekében. Ez a § csak akkor alkalmazandó, ha a jogszerűtlen magatartást a vállalkozó tevékenységi körében fejtették ki, azaz ha a munkavállaló vagy a megbízott — szándéka szerint — a munkáltató, illetve a megbízó érdekében, és nem a saját érdekében cselekedett.
- 20 Az osztrák kormány hangsúlyozza, hogy az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló, 2000. szeptember 29-i 2000/597/EK, Euratom tanácsi határozat (HL L 253., 42. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 200. o.) 8. cikkének (1) bekezdése szerint a közös vámokat, amelyek a Közösségek saját forrásai, a tagállamok a nemzeti törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések alapján szedik be, amelyeket adott esetben a közösségi követelményekhez igazítanak. A közösségi jogalkotó tehát meg kívánta hagyni a tagállamoknak az általuk leghatékonyabbnak tartott eszközök megválasztásának lehetőségét a vámok beszedésének biztosítására.
- 21 A ZollR-DG 79. §-ának (2) bekezdését ebben az összefüggésben kell értelmezni. Ez a rendelkezés azáltal, hogy adóstárssá teszi a munkáltatót, illetve a megbízót, akiknek gazdasági előnyük származik a munkavállalójuk, illetve a megbízottjuk cselekményeiből, a vámtartozás hatékonyabb behajtását teszi lehetővé annál, mint ha csak a munkavállaló, illetve a megbízott, a gazdaságilag gyengébb, sokszor fizetésképtelen

szereplők felelnének a vámtartozásért. Ezen kívül a ZollR-DG 79. §-ának (2) bekezdése teljes mértékben tiszteletben tartja a tagállamok jogában közös általános elvet, az arányosság elvét. Nem jelenti tehát az adós fogalmának a Vámkódex 202. cikke (3) bekezdésével összeegyeztethetetlen kiterjesztését.

- 22 A Bizottság szerint, ha egy munkavállaló minden cselekedetét automatikusan a munkáltató terhére róják, figyelmen kívül hagyva a munkáltató tényleges „részvételét” a 202. cikk (3) bekezdésének második francia bekezdése értelmében, eltérést jelent ettől a rendelkezéstől. Ha ezt a nemzeti bíróságok megdönthetetlen vélelemnek tekintik, akkor a ZollR-DG 79. §-ának (2) bekezdését a Vámkódex rendelkezéseibe ütközőnek kell nyilvánítani.

A Bíróság válasza

- 23 A Bíróságnak nem feladata, hogy az EK 234. cikk szerinti eljárásban ítélezzen nemzeti törvényi rendelkezéseknek a közösségi joggal való összeegyeztethetőségéről. A Bíróságnak azonban megvan a hatásköre arra, hogy a közösségi jogból adódó minden olyan értelmezési kérdést eldöntsen, ami lehetővé teszi, hogy a nemzeti bíróság ítélezzen az összeegyeztethetőségről (a 30/70. sz. Scheer-ügyben 1970. december 17-én hozott ítélet [EBHT 1970., 1197. o.] 4. pontja, a 97/83. sz. Melkunie-ügyben 1984. június 6-án hozott ítélet [EBHT 1984., 2367. o.] 7. pontja és a C-17/00. sz. De Coster-ügyben 2001. november 29-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-9445. o.] 23. pontja).
- 24 Ezt figyelembe véve úgy kell tekinteni, hogy a kérdést feltevő bíróság azt szeretné tudni, hogy a Vámkódex 202. cikkének (3) bekezdése úgy értelmezendő-e, mint amivel ellentétes, azaz hogy a ZollR-DG 79. cikkének 2. §-a alapján a munkáltatót a munkavállalója adóstársának tekintsék egy vámtartozás tekintetében, amikor a munkavállaló a munkáltatója, illetve megbízója ügyeinek vitele során vámjogi kötelezettséget szegett meg.

- 25 Először is a Vámkódex 202. cikke (3) bekezdése első, második és harmadik francia bekezdésének megfogalmazásából kiderül, hogy a közösségi jogalkotó tágan kívánta meghatározni azoknak a személyeknek a körét, akik a vámtartozás adósának tekinthetők egy behozatalivám-köteles áru jogellenes bejuttatásakor, anélkül azonban, hogy a munkáltatót automatikusan a munkavállalója vámtartozásának adóstársává kívánta volna tenni.
- 26 Egyrészt a Vámkódex 202. cikke (3) bekezdésének első francia bekezdése arra a „személy”-re vonatkozik, aki az árut jogellenesen bejuttatta, de nem pontosítja, hogy természetes személyről van-e szó, mint egy vállalkozás alkalmazottja, vagy jogi személyről, mint az áruk jogellenes bejuttatása mögött álló társaság. Ebből következőleg, amennyiben ez a rendelkezés egyébként alkalmazható arra a munkavállalóra, aki elvégzi a bejuttatási műveletet, a munkáltató szintén a vámtartozás adósának tekinthető, ha az említett rendelkezés szerinti „személy”, azaz ha úgy tekinthető, hogy tevékenysége alapján ő áll az áru jogellenes bejuttatása mögött.
- 27 Másrészt a 202. cikk (3) bekezdésének második francia bekezdése — ismét anélkül, hogy pontosítaná, hogy természetes személyekről vagy jogi személyekről van-e szó — azokra a „személyekre” vonatkozik többes számban, akik „rész vettek” az áruk jogellenes bejuttatásában, akiknek tehát bármiféle részük volt a bejuttatásban. A felelősség azonban e rendelkezés szerint annak a feltételnek rendelődik alá, hogy a részt vevő személyeknek „tudomásuk volt, vagy tudomásuk kellett legyen arról, hogy a bejuttatás jogellenes”. Ez a feltétel tehát szubjektív elemet tartalmaz, amely bizonyos esetekben kizárja a felelősséget.
- 28 Végül a Vámkódex 202. cikke (3) bekezdésének harmadik francia bekezdése adóssá minősíti azokat a személyeket is, megint csak annak pontosítása nélkül, hogy természetes vagy jogi személyekről van-e szó, akik az áru jogellenes bejuttatása, azaz a vámtartozást keletkeztető cselekmény után a szóban forgó árut megszerezték vagy birtokukban tartották, és akiknek az áru megszerzésekor vagy átvételekor

tudomásuk volt, vagy tudomásuk kellett legyen arról, hogy azt jogellenesen juttatták be. Az adós fogalmának kiterjesztése tehát ebben az esetben, ahogyan a Vámkódex 202. cikke (3) bekezdése második francia bekezdésének alkalmazása esetében is, egy szubjektív feltételnek rendelődik alá.

- 29 A Vámkódex 202. cikke (3) bekezdése első, második és harmadik francia bekezdésének vizsgálatából az derül ki, hogy a közösségi jogalkotó különbséget tett az első francia bekezdésben meghatározott, illetve a második és harmadik francia bekezdésekben meghatározott tényállások között. Az első francia bekezdésben meghatározott tényállásban úgy tekinthető, hogy a munkáltató maga juttatta be az árut jogellenesen, és vált ezáltal a vámtartozás adósává egyedül vagy a munkavállalójával egyetemlegesen. A második és a harmadik francia bekezdésben meghatározott tényállásban a munkáltató csak „részt vesz” a bejuttatásban, és csak akkor tekinthető adósnak, ha szubjektív feltételek teljesülnek.
- 30 A fentiek alapján, ha kitűnik, hogy az áru jogellenes bejuttatása nem a munkáltató, hanem a munkavállaló cselekménye, a munkáltató akkor lehet a vámtartozás adója, ha részt vett a bejuttatásban, ami például akkor fordulhat elő, ha a jogellenes bejuttatást a vállalkozása eszközeivel vagy személyzetével végezték, és másrésről, ha tudomása volt vagy tudomása kellett legyen arról, hogy a bejuttatás jogellenes.
- 31 A Vámkódex 202. cikkének (3) bekezdése tágan igyekszik meghatározni az adós fogalmát összhangban az ugyanazon vámtartozásért felelős adósok egyetemleges felelősségének a 213. cikkben lefektetett elvével. Eközben nem teszi automatikusan adóstarssá a munkáltatót az árut jogellenesen bejuttató munkavállaló vámtartozásáért.

- 32 Másodszor a tárgybeli közösségi szabályozás fejlődéséből látszik, hogy a közösségi jogalkotó a vámtartozás adósainak minden alkalommal egyre nagyobb fokú harmonizációt biztosító meghatározása felé kívánt haladni.
- 33 Először egy irányelv született, a Tanács 1979. június 25-i 79/623/EGK irányelve a vámtartozásra vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések harmonizációjáról (HL L 179., 31. o.). Az irányelv ötödik preambulumbekzdésének második mondata már kimondta, hogy „a kivitelre és a behozatalra vonatkozó hatályos közösségi rendelkezések egységes alkalmazása érdekében a vámtartozás keletkezésének időpontját meghatározó közös szabályok megalkotására van szükség”. Az irányelv azonban még nem tartalmazott a vámtartozás megfizetésére köteles személy meghatározására vonatkozó különös szabályokat. Ezzel együtt 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerint „vámtartozás: egy természetes vagy jogi személy [behozatali vagy kiviteli] vámfizetési kötelezettsége”.
- 34 Ennek az irányelvnek a helyébe később rendeletek léptek, mégpedig a Tanács 1987. július 13-i 2144/87/EGK rendelete a vámtartozásról (HL L 201., 15. o.) és a Tanács 1988. április 18-i 1031/88/EGK rendelete a vámtartozás megfizetésére köteles személyek meghatározásáról (HL L 102., 5. o.).
- 35 A 2144/87 rendelet második preambulumbekzdésében úgy fogalmazott, hogy „a vámtartozás keletkezésére, összegére, esedékességére és megszűnésére vonatkozó szabályok annyira fontosak a vámunió jó működése szempontjából, hogy biztosítani kell a lehető legegységesebb alkalmazásukat a Közösségben”, és hogy „ennek érdekében a 79/623/EGK irányelv jelenlegi rendelkezéseit rendelettel kell felváltani”, ami „nagyobb jogbiztonságot teremt az érintettek számára”.

- 36 Az 1031/88 rendelet ötödik preambulumbekzdésében úgy rendelkezett, hogy „olyan vámtartozás esetében, amely egy árunak a Közösség vámterületére történő jogellenes bejuttatása alapján keletkezett [...], a vámtartozás megfizetésére a vámtartozást keletkeztető cselekményt végrehajtó személyt kell kötelezni, valamint minden egyéb olyan személyt, akinek a felelősségét e cselekmény a tagállamokban hatályban lévő rendelkezések szerint szintén kiváltja”. Az 1031/88 rendelet 3. cikke ennek megfelelően lényegében úgy rendelkezett, hogy áru jogellenes bejuttatása esetében a vámtartozás megfizetésére köteles személy az a személy, aki az árut bejutatta, és „vele egyetemlegesen, a tagállamokban hatályban lévő rendelkezéseknek megfelelően” azok a személyek, akik részt vettek a bejuttatásban, akik az árut megszerezték vagy birtokukban tartották, és minden más olyan személy, aki a bejuttatásért felelős.
- 37 A Vámkódex 202. cikkének (3) bekezdése, ami a 2144/87 és a 1031/88 rendeletek idézett rendelkezései helyébe lépett, még ezeknél is pontosabban fogalmaz. Már nem utal a „tagállamokban hatályban lévő rendelkezések”-re, hanem maga határozza meg azokat a tartalmi feltételeket, amelyeknek alárendeli a felelősség kiterjesztését az áru jogellenes bejuttatásában „résztvevő” személyekre.
- 38 Kétségtelen, hogy a szabályozás e módosításainak nem az volt a célja, hogy megfosszák a tagállamokat attól a lehetőségtől, hogy megtegyék a vámszabályok céljainak megvalósításához, például a vámtartozás behajtásához hatékony hozzájárulást jelentő intézkedéseket, és a módosítások nem is vezettek ilyen eredményre. Nem akadályozták meg azt sem, hogy a tagállamok adott esetben olyan szabályokat állapítsanak meg, amelyek e célok tiszteletben tartása mellett, és az arányosság elvével összhangban pontosítják a közösségi szövegek alkalmazási feltételeit (a közösségi vámszabályok megsértése esetén a vámot megnövelő nemzeti rendelkezésre lásd a C-91/02. sz. Hannl-ügyben 2003. október 16-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-12077. o.] 18–20. pontját).

- 39 Az említett szövegek vizsgálatából azonban egyértelműen kiderül, hogy a közösségi jogalkotó a Vámkódex hatályba lépése óta a vámtartozás adósai meghatározásának feltételeit a teljesség igényével kívánta szabályozni.
- 40 Amint arra a jelen ítélet rámutat, a közösségi jogalkotó egyértelműen kinyilvánított szándékával, valamint a Vámkódex 202. cikke (3) bekezdésének betűjével és céljával is ellentétes lenne a nemzeti jog olyan rendelkezése, amely — az e rendelkezés második és harmadik francia bekezdésében meghatározott szubjektív feltételeket figyelmen kívül hagyva — automatikusan kiterjesztené a munkavállaló felelősségét a munkáltatójára, anélkül hogy a munkáltató részt vett volna az áruk bejuttatásában, és tudomása lett volna vagy tudomása kellett volna legyen a bejuttatás jogellenességéről.
- 41 A kérdést feltevő bíróság feladata eldönteni, hogy a ZollR-DG 79. §-ának (2) bekezdése a vámtartozásért való felelősség ilyen automatikus kiterjesztését jelenti-e. Elemzése során e rendelkezést úgy kell értelmeznie, hogy a Vámkódex 202. cikke (3) bekezdése szövegét és célját a lehető legnagyobb mértékben figyelembe veszi. Többek között a következő szempontokat kell szem előtt tartania.
- 42 Először is, ha a ZollR-DG 79. §-ának (2) bekezdését úgy értelmezné, hogy az megdönthetetlen vélelmet állít fel, amely szerint a munkáltató adóstársként felel a munkavállalója tartozásáért, akkor ez a rendelkezés összeegyeztethetetlen lenne a Vámkódex 202. cikkének (3) bekezdésével. Ez még akkor is így lenne, ha az említett rendelkezést csak azokra az esetekre kellene alkalmazni, amelyekben a munkavállaló a munkáltatója ügyeinek vitele során járt el. Ilyen esetekben is elképzelhető volna ugyanis, hogy nem a munkáltató áll az áru jogellenes behozatala mögött, és hogy ennek megfelelően arra hivatkozhat, hogy nem volt tudomása, vagy nem kellett tudomása legyen arról, hogy a bejuttatás jogellenes.

- 43 Ezenkívül, noha a vámtartozást valóban általában a munkáltatótól célszerű behajtani, és ő a Vámkódex 239. cikkével összhangban kérheti a vám visszafizetését vagy elengedését, ez nem jelenti azt, hogy a vámtartozásért való felelősség kiterjesztése a munkáltatóra minden esetben arányos a követett célokkal. A Vámkódex 202. cikkének (3) bekezdése lehetővé teszi a munkáltató számára, hogy bizonyos körülmények között ne minősüljön adósnak, míg a vám elengedésének vagy visszafizetésének a lehetősége csak utólag, más feltételek alapján nyílik meg az adós számára (a vám elengedésének lehetőségei „különleges esetben” az adós vétkessége hiányában, lásd a C-61/98. sz. De Haan-ügyben 1999. szeptember 7-én hozott ítéletet (EBHT 1999., I-5003. o.).
- 44 Végül pedig, a ZollR-DG 79. §-ának (2) bekezdése akkor sem lenne összeegyeztethető a Vámkódexszel, ha a Vámkódex 202. cikke (3) bekezdése első francia bekezdésének alkalmazási feltételeit pontosító rendelkezésként értelmeznék. Egy ilyen értelmezés, ami nagyon tág értelmezéssel a munkáltatót tekintené annak a személynek, „aki az [...] árut jogellenesen bejuttatta” az első francia bekezdés értelmében, megfosztaná a tárgyától a Vámkódex 202. cikke (3) bekezdése második francia bekezdését, és nem tenné lehetővé a munkáltató számára, hogy mentesüljön a vámtartozásért való felelősség alól, amikor nem vett részt a bejuttatásban, és nem is tudott róla.
- 45 A fentiekből következőleg a Vámkódex 202. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint a ZollR-DG 79. §-ának (2) bekezdése, amely egy behozatalivám-köteles árunak a Közösség vámterületére történő jogellenes bejuttatása esetén adóstársként a munkáltatót is felelőssé teszi az árut a munkáltatója ügyeinek vitele során jogellenesen bejuttató munkavállalót terhelő vámtartozásért, feltéve, hogy e szabályozás szerint a munkáltató csak akkor felel, ha részt vett a jogellenes bejuttatásban, és tudomása volt vagy tudomása kellett legyen arról, hogy a bejuttatás jogellenes.

A költségekről

- 46 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez utóbbi bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 202. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint a Zollrechts-Durführungsgesetz (vámjogi végrehajtási törvény) 79. §-ának (2) bekezdése, amely egy behozatalivám-köteles árunak a Közösség vámterületére történő jogellenes bejuttatása esetén adóstársként a munkáltatót is felelőssé teszi az árut a munkáltatója ügyeinek vitele során jogellenesen bejuttató munkavállalót terhelő vámtartozásért, feltéve, hogy e szabályozás szerint a munkáltató csak akkor felel, ha részt vett a jogellenes bejuttatásban, és tudomása volt vagy tudomása kellett legyen arról, hogy a bejuttatás jogellenes.

Aláírások